

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ไม่ถือว่าเป็นผิดกฎหมายและยังเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงทำให้มีการจำหน่ายอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้ประชากรโดยทั่วไปมีแนวโน้มของพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งจำนวนผู้ดื่ม และปริมาณที่ดื่ม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านลบต่าง ๆ อย่างมากมาย จากการจัดอันดับขององค์การอนามัยโลกในปี พ.ศ. 2544 ระบุว่าคนไทยมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทรวมกันถึง 8.47 ลิตร/คน/ปี จัดเป็นลำดับที่ 40 ของโลก และมีการดื่มสุรากลั่นเฉลี่ย 7.13 ลิตร/คน/ปี สูงเป็นลำดับ 5 ของโลก (บัณฑิต ศรีไพศาล, จุฬารัตน์ แก้วมุงคุณ, ดวงกมล ไชยพุทธ, กมลตา วัฒนพร, โสภิต นาสีบ, คารินทร์ กำแพงเพชร และพิสิษฐ์ วินยางค์กุล, 2549) นอกจากนี้จากรายงานการสำรวจอนามัย และสวัสดิการปี 2549 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2550) พบว่าในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา (2539 - 2549) ประชากรไทยทั้งเพศชายและเพศหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำเพิ่มขึ้น โดยในปี 2539 พบว่าเพศชายมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำคิดเป็นร้อยละ 28.3 ในขณะที่เพศหญิงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำคิดเป็นร้อยละ 2.3 แต่ในปี 2549 พบว่าเพศชายมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 31.5 ส่วนในเพศหญิงก็พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.0 และเมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของการดื่ม พบว่าเพศชายมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ในขณะที่เพศหญิงมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 ซึ่งเห็นได้ว่าเพศหญิงมีแนวโน้มของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำเพิ่มมากกว่าเพศชายเกือบ 3 เท่าตัว

เมื่อพิจารณาเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนหญิงพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - 2546 กลุ่มวัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปี มีการเพิ่มจำนวนการดื่มจากร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 5.6 และมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำถึงร้อยละ 14.1 ซึ่งมีทั้งที่ดื่ม 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ไปจนถึงดื่มทุกวัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548 อ้างถึงใน อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550) โดยมีค่านิยมในกลุ่มผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่เห็นว่าควรมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเข้าสมาคม และค่านิยมนี้กำลังระบอบเข้าไปในกลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่ได้ทำงาน (เจนณัฐ สตินสายอ, 2548; ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ลักขณา เดิมศิริกุลชัย, ภรณี วัฒนสมบูรณ์ และ ญัฐกมล ชาญสาธิตพร, 2541) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าแนวโน้มสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหญิงเป็นกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวัง ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันป้องกันและหาแนวทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ดื่มและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2550; ปรียาพร สุภษร, 2550) กล่าวคือ แอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าสู่ร่างกาย ประมาณ 1 ใน 5 จะถูกดูดซึมผ่านผนังกระเพาะอาหาร ส่วนที่เหลือจะถูกดูดซึมผ่านผนังลำไส้เล็ก เข้าสู่หลอดเลือดและผ่านไปยังตับ ดังนั้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพโดยตรงก็คือร่างกายทรุดโทรมและยังเป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่าง ๆ ได้แก่ มะเร็งหลอดอาหาร เยื่อบุกระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบ แผลในกระเพาะอาหาร มะเร็งกระเพาะอาหาร ดับแฉิ่ง ดีซ่าน โลหิตจาง ปลายประสาทอักเสบ (เทพินทร์ พัชรานุรักษ์, 2541) และความดันโลหิตสูง เป็นต้น (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2549) นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ของอุบัติเหตุจราจรในทุกกลุ่มอายุ (สมาน พุตระกูล, 2551)

แอลกอฮอล์จัดเป็นสารเสพติดที่มีการออกฤทธิ์กระตุ้นและกดการทำงานของระบบประสาท โดยการออกฤทธิ์ขึ้นอยู่กับปริมาณที่ดื่มฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะทำให้ผู้ดื่มมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ในบางคนทำให้อารมณ์ดี เกิดความสนุกสนานรื่นเริง เกิดความคึกคะนองเกินขอบเขต แต่ในบางคนเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว (สมศักดิ์ เทียมเก่า, 2550) ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญกับผู้ที่อยู่ใกล้ชิด นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลง ขาดการยอมรับนับถือ เกิดความเครียด ขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูงกว่าประชากรทั่วไปถึง 7 เท่า (Rossow, 2002 อ้างถึงใน สุนทร ศรีโกสย, 2548) ที่สำคัญการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ การใช้ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ทำให้มีการติดต่อและแพร่กระจายเชื้อ เอช ไอ วี ในเพศหญิงอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ทำให้มีการทำแท้งการทอดทิ้งบุตร หรืออาจจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ติดสุรา เกิดปัญหาในครอบครัว และถ้าต้องออกจากสถานศึกษากลางคัน ก็จะทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียบุคลากรที่เป็นความหวังของสังคม รวมทั้งการก่อให้เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2551; สมาน พุตระกูล, 2551) นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังก่อให้เกิดผลกระทบด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือเกิดการสูญเสียทรัพย์สินที่มีอยู่และทรัพย์สินที่จะหาได้ โดยเกิดจากการขาดงานบ่อย ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของ ตนเอง ครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมของประเทศพบว่าในแต่ละปีมีการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมกันแล้วเป็นเงินเกือบ 2 แสนล้านบาท ในขณะที่รัฐเก็บภาษีสรรพสามิตได้เพียงปีละ 70,000 ล้านบาท แต่ต้องจ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นมูลค่าถึงปีละ 197,576 ล้านบาท ซึ่งหมายความว่ารัฐต้องสูญเสียเงินถึงปีละกว่า 120,000 ล้านบาท (บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2550)

จากข้อมูลที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลเสียอย่างมากทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ แต่พบว่าวัยรุ่นยังคงต้องการทดลองดื่ม และมีอัตราการดื่มที่เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยที่ผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมีหลายประการทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยด้านสังคม ตัวอย่างของปัจจัยภายในตัวบุคคล เช่น อายุที่มากขึ้นทำให้มีอัตราการดื่มที่เพิ่มขึ้น (สุริพร คนละเอียด, 2548; อนงค์ คิชู้สังข์, 2550; Arinative - Mugisha & Hagembe, 2003; Scholte, Poelen, Willemsen, Boomsma & Engels, 2008) วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมีพฤติกรรมการดื่มน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540; อนงค์ คิชู้สังข์, 2550; Donovan, 2004) วัยรุ่นที่ประเมินตนเองว่ามีคุณค่าในตนเองต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าวัยรุ่นที่ประเมินว่าตนเองมีคุณค่าสูง (ประนอม กาญจนวนิชย์, 2548; ประภาเพ็ญ สุวรรณ และ คณะ, 2541; Nash, McQueen & James, 2005) ความเชื่อทัศนคติพบว่าวัยรุ่นที่มีทัศนคติทางบวกต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มที่จะดื่มมากกว่าวัยรุ่นที่มีทัศนคติทางลบ (ปรียาพร ศุภนร, 2550; อนงค์ คิชู้สังข์, 2550; อัมมัตตา ไชยกาญจน์, 2549) ส่วนปัจจัยด้านสังคม ที่พบคือ เพื่อนซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง โดยวัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีโอกาสดื่มตามไปด้วย (ปรียาพร ศุภนร, 2550; สายใจ ชื่นคำ, 2542; อนงค์ คิชู้สังข์, 2550; Bot, Engels, Knibbe & Mccus, 2004; Nash et al., 2005) การดื่มบิดามารดาก็มีผลต่อการดื่มของวัยรุ่นเช่นกัน (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540; สายใจ ชื่นคำ, 2542; Ozer & Femald, 2008) ปัจจัยด้านสถานศึกษาก็ส่งผลต่อการดื่มของวัยรุ่นด้วย (สายใจ ชื่นคำ, 2542; Zufferey, Michaud, Jeannin, Berchtold, Chossis, Melle & Suris, 2007) รวมทั้งการ โฆษณาก็ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มนมากขึ้น (ประกิจ โพธิอาสน์, 2541; อัมมัตตา ไชยกาญจน์, 2549; อูรยา วงศ์ไชยคง, 2547; Epstein & Botvin, 2007) เป็นต้น

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี และมีการเจริญเติบโตของชุมชนอย่างรวดเร็ว มีลักษณะเป็นเมืองท่องเที่ยว รายได้เฉลี่ยของประชากรอยู่ในระดับสูง จากสภาพเศรษฐกิจที่ดีทำให้ตามพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตจังหวัดจันทบุรีมีร้านค้ากระจายอยู่ทั่วไป ทั้งร้านค้าของชำ ร้านขายอาหารสถานบันเทิง รวมทั้งห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ อีก 2-3 แห่ง ซึ่งร้านค้าเหล่านี้ล้วนเป็นแหล่งจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แทบทั้งสิ้น จึงทำให้เกิดความสะดวกในการซื้อหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยิ่งถ้าเป็นร้านค้าในเขตชุมชนบทความเข้มงวดที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ยิ่งเป็นไปได้น้อย ในปัจจุบันจังหวัดจันทบุรีมีสถานศึกษาในระดับ อาชีวศึกษา อุดมศึกษาหลายแห่ง ทั้งที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองและอำเภอรอบนอก พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่จำนวนไม่น้อยเป็นผู้ที่มาจาก

ต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด ทำให้ต้องมาพักอาศัยอยู่ตามหอพักต่าง ๆ ทั้งของสถานศึกษา และหอพักเอกชนรวมกับเพื่อน ๆ โดยไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การดูแล การดำเนินชีวิตส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับเพื่อน จากข้อมูลเครือข่ายงานวิจัย โครงการติดตามสภาวะการณั้เด็กและเยาวชนรายจังหวัดของจังหวัดจันทบุรี (วิมล เอม โອชา, สุภาณี กระจุกฤกษ์, สอนองชาติ เศรษฐศิริโรจน์, สุภวัฒน์ เอม โອชา และบุญเรือน พงศ์ศศิธร, 2551) พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 55.75 สูงเป็นอันดับที่ 2 ของภาคตะวันออก และสูงกว่าอัตราการดื่มเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 49.72)

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและทำการศึกษาในภาพรวมทั้งสองเพศ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการศึกษาดังกล่าวอยู่มาก เช่นขนาดตัวอย่าง ไม่เหมาะสม เป็นการสำรวจเชิงพฤติกรรมที่มีได้หาความสัมพันธ์เชิงสถิติและเครื่องมือที่ใช้ขาดความน่าเชื่อถือ เป็นต้น และเป็นการศึกษาที่เป็นปัจจัยด้านบุคคลเป็นส่วนมาก แต่การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยด้านสังคมร่วมด้วย และที่ผ่านมามีการศึกษาเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำการศึกษาเฉพาะในเพศหญิง ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิงทำให้เกิดผลกระทบที่แตกต่างจากในเพศชายหลายประการ เช่นการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้งผิดกฎหมาย การทอดทิ้งบุตร และต้องพักการเรียนหรือต้องออกจากสถานศึกษากลางคัน การศึกษาครั้งนี้จึงทำการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา ของจังหวัดจันทบุรี โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The Triadic Influence Theory) ของ Flay and Petraitis (1994) เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแนวคิดนี้เชื่อว่าการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นมีความซับซ้อน มิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งแต่เกิดจากปัจจัยหลายปัจจัยร่วมกันและมีลักษณะเป็นพลวัตร คือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา โดยมีปัจจัยที่สำคัญได้แก่ (1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intrapersonal) เช่น อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) (2) ปัจจัยทางทัศนคติ (Attitudinal) เช่น ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ (3) ปัจจัยทางสังคม (Social/ Interpersonal) เช่น การมีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ ความผูกพันกับครอบครัว ความผูกพันกับสถานศึกษา ผลของการศึกษานี้จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ สถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการที่จะวางมาตรการหรือจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับสุราในนักศึกษาหญิงและนักศึกษากลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างไร

2. ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยทางด้านทัศนคติ และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Refusal Self- Efficacy) กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่ม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การยอมรับการดื่มของบิดามารดา การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้การโฆษณาของสื่อ ความผูกพันกับ ครอบครัว และความผูกพันกับสถานศึกษา กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษา จังหวัดจันทบุรี

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีอายุมากมีโอกาที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย
2. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำเนินโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง
3. นักศึกษาที่มีความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองสูงมีโอกาที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่มีความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองต่ำ
4. นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงมีโอกาที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ

5. นักศึกษาที่มีทัศนคติเห็นด้วยมากต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อย

6. นักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่มีเพื่อนสนิทไม่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

7. นักศึกษาที่ถูกชักชวนให้ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ถูกชักชวนให้ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

8. นักศึกษาที่บิดาหรือมารดาดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่บิดาหรือมารดาไม่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

9. นักศึกษาที่บิดามารดาขอรับการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของบุตรมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่บิดามารดาไม่ขอรับการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของบุตร

10. นักศึกษาที่เข้าถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์ได้ง่ายมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่เข้าถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์ได้ยาก

11. นักศึกษาที่มีการรับรู้การ โฆษณาของสื่อสูงมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้การ โฆษณาของสื่อต่ำ

12. นักศึกษาที่มีความผูกพันกับครอบครัวสูงมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่มีความผูกพันกับครอบครัวต่ำ

13. นักศึกษาที่มีความผูกพันกับสถานศึกษาสูงมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่มีความผูกพันกับสถานศึกษาต่ำ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยทำการศึกษาในนักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือวิทยาลัย ซึ่งเทียบเท่าระดับอุดมศึกษา สังกัดรัฐบาลในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครื่องดืมแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดืมทุกชนิดที่มีส่วนผสมของเอทิลแอลกอฮอล์ และสามารถบริโภคได้ เช่น ไวน์ เบียร์ เหล้าขาว บรั่นดี

2. พฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ หมายถึง การดืมหรือไม่ดืมเครื่องดืมที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาหญิง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 มีพฤติกรรมการดื่มได้แก่

- เคยดื่มแต่เลิกดื่มแล้ว หมายถึง เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มากกว่า 1 แก้วหรือ 1 กระป๋องแค่หยุดดื่มมานานเกิน 6 เดือน
- ดื่มตามโอกาส หมายถึง ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราวและไม่เกินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ดื่มเป็นประจำ หมายถึง ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เป็นประจำสม่ำเสมอโดยดื่มอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2.2 ไม่มีพฤติกรรมการดื่มได้แก่ ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เลยหรือเคยดื่มแต่ไม่เกิน 1 แก้วหรือ 1 กระป๋องเท่านั้น (ทดลองดื่ม)

3. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem) หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบโดยประเมินจากความสามารถ ความพอใจ ความสำเร็จ ภาวะภูมิใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง วัดโดยใช้ข้อคำถามของ Homsin (2006) ซึ่งแปลมาจากแบบทดสอบความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ โรเซนเบิร์ก (The Global Self – Esteem Questionnaire)

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึงเกรดเฉลี่ย ของภาควิชาสุดท้ายที่นักศึกษาได้รับ

5. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Refusal Self - Efficacy) หมายถึง ความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นของนักศึกษาที่จะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ความกดดัน ความอ่อนล้า และในโอกาสต่าง ๆ วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Refusal Self - Efficacy Questionnaire: DRSEQ ของ Young, Hasking, Oei & Loveday, 2007)

6. ทักษะการคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของนักศึกษาที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งวัดโดยข้อคำถามของ Homsin (2006)

7. การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การมีหรือไม่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

8. การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การได้รับการโน้มน้าวสนับสนุนจากเพื่อนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดาหรือมารดา หมายถึง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดาหรือมารดาแบ่งเป็น ดื่มกับไม่ดื่ม

10. การยอมรับการดื่มของบิดามารดา หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาต่อการแสดงออกของบิดามารดาทั้งต่อต้านและสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุตร วัดโดยใช้ข้อคำถามของ

Homsin (2006) แบ่งเป็น 4 ข้อ ดังนี้

11. การเข้าถึงเครื่องดัดแปลงเอกสาร หมายถึง การรับรู้ถึงความยากง่ายของนักศึกษาในการค้นหาเครื่องดัดแปลงเอกสารมาดัดแปลง โดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

12. การรับรู้การโฆษณาของสื่อ หมายถึง การรับรู้และการตัดสินใจต่อการได้พบเห็น ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดัดแปลงเอกสารผ่านทางสื่อมวลชน โดยวิธีการต่าง ๆ วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

13. ความผูกพันกับครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาถึงสัมพันธภาพหรือความสัมพันธ์ของนักศึกษากับคนในครอบครัว ทั้งด้านบวกและด้านลบวัดโดยใช้แบบวัดของ Homsin (2006)

14. ความผูกพันกับสถานศึกษา หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาถึงสัมพันธภาพหรือความสัมพันธ์ของนักศึกษาที่มีต่อสถานศึกษาและครู/อาจารย์ทั้งด้านบวกและด้านลบวัดโดยใช้แบบวัดของ Homsin (2006)